

3 – Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

 Please note that the original language version of this page [de](#) has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Missä oikeudenkäynti pidetään?

Oikeudenkäynti pidetään siinä tuomioistuimessa, jossa syyttäjä on nostanut syytteen. Yleensä tämä on se tuomioistuin, jonka lainkäyttöalueella rikos on tehty. Oikeudenkäynnit ovat julkisia muutamien poikkeuksin.

Asia käsitellään teon rangaistavuudesta riippuen joko yhden tuomarin kokoonpanossa, lautamiesoikeudessa (*Schöffensenat*) tai valamiesoikeudessa (*Geschworenengericht*). Kahdessa jälkimmäisessä on mukana maallikkojäseniä.

Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana?

Syyttäjä voi oikeudenkäynnin aikana nostaa samaa vastaajaa vastaan syytteen toisesta rikoksesta. Tällöin syytettä voidaan laajentaa, paitsi jos uusi syyte voi johtaa ankarampaan rangaistukseen kuin pääasian aiheena oleva rikos.

Tuomioistuinta sitovat ratkaisussa ainoastaan syytekirjelmässä esitetyt tosiasiat, eivät syyttäjän esittämät oikeusseiikat. Tuomioistuin voi luokitella syytteen alaisena olevan rikoksen toisin kuin syyttäjä syytekirjelmässä.

Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

Vastaajalla on oikeus olla vastaamatta kysymyksiin koko rikosoikeudenkäynnin ajan, kuten myös sitä edeltävien menettelyjen aikana. Hänen ei siis tarvitse ottaa kantaa syytteisiin.

Rangaistusta voidaan lieventää, jos vastaaja tunnustaa tekonsa oikeudenkäynnin aikana, mutta tämä ei muuta oikeudenkäynnin kulkua. Totuuden kertomatta jättämisestä ei rangaista.

Lautamies- ja valamiesoikeudet eivät voi ratkaista rikosasiaa syytetyn poissa ollessa. Vastaajaa avustaa tällöin aina puolustusasianajaja. Videoneuvottelun käytöstä oikeudenkäynnissä ei ole säädetty.

Jos syytetty ei ymmärrä saksaa riittävän hyvin, hänellä on oikeus tulkkaukseen. Oikeudenkäynnin keskeinen sisältö tulkataan kielelle, jota syytetty ymmärtää.

Vastaajalla on oikeudenkäynnin aikana oikeus esittää pyyntöjä muun muassa todistajien kuulemisesta.

Jos käsittely käydään lautamies- tai valamiesoikeudessa, vastaajan edustajana on aina asianajaja. Muussa tapauksessa asianajajan käyttö on vapaaehtoista.

Asianajajaa voi vaihtaa milloin tahansa, kunhan tämä ei johda siihen, että oikeudenkäynti pitkittyy kohtuuttomasti.

Mitkä ovat oikeuteni minua vastaan esitettävään todistusaineistoon nähden?

Tuomioistuin tekee ratkaisunsa ainoastaan oikeudenkäynnissä esitettyjen todisteiden perusteella. Vastaajalla on oikeus esittää näkemyksensä jokaisesta yksittäisestä todisteesta.

Todistajia on kuulusteltava henkilökohtaisesti. Aikaisemmin annettua todistajanlausuntoa ei saa lukea ääneen oikeusistunnossa elleivät sekä syyttäjä että vastaaja suostu siihen. Vastaajalla tai hänen asianajajallaan on oikeus esittää kysymyksiä muille syytetyille ja todistajille.

Sellaisia todisteita ei sallita, joiden odotetut vaikutukset eivät ole etukäteen tiedossa. Voidakseen pyytää todistajan kuulemistä vastaajan on pystyttävä selittämään, mikä vaikutus todisteilla odotetaan olevan tai minkä keskeisen tosiasian niiden pitäisi näyttää toteen.

Vastaaja voi myös itse suoraan esittää oikeudenkäynnissä esimerkiksi yksityisetsivän hankkimia todisteita. On tuomioistuimen asia arvioida todisteiden merkitystä.

Otetaanko rikosrekisteritietoni huomioon oikeudenkäynnissä?

[Rikosprosessilaissa](#) todetaan, että vastaajan rikosrekisteritiedot voidaan hankkia myös ulkomailta. Vastaajan rikosrekisteritiedot luetaan ääneen oikeudenkäynnissä.

Jos vastaaja tuomitaan rikoksesta ja hänellä on aikaisempia rikostuomioita, tämä voi johtaa rangaistuksen koventamiseen.

Mitä tapahtuu oikeudenkäynnin päättyttyä?

Kun kaikki todisteet on vastaanotettu ja kun syyttäjät ja vastaajat ovat esittäneet loppulausuntonsa, tuomioistuin tekee ratkaisunsa. Asian käsittely ensimmäisessä oikeusasteessa päättyy tähän.

Jos edellytykset täyttyvät, tuomioistuin voi määrätä vaihtoehtoisesta seuraamuksesta ([Diversion](#)), kuten sovittelusta tai yhdyskuntapalvelusta. Kaikissa muissa tapauksissa tuomioistuin ratkaisee, onko vastaaja syyllinen vai syytön.

Jos tuomioistuin toteaa vastaajan syylliseksi, sen on päätettävä myös rangaistuksesta, joka voi olla sakko tai vankeusrangaistus. Rangaistuksen täytäntöönpano voidaan lykätä [ehdollisen vankeuden koeajaksi](#).

Mikä on rikoksen uhrin rooli oikeudenkäynnissä?

Rikoksen uhrilla eli asianomistajalla on oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä. Häntä voi edustaa oikeudenkäyntiavustaja. Oikeudenkäynnin aikana asianomistajalla on oikeus esittää kysymyksiä vastaajalle, todistajille ja todistajana kuultaville asiantuntijoille. Hänellä on myös oikeus tulla kuulluksi vaatimustensa tueksi.

Jos asianomistaja ei osaa riittävän hyvin saksan kieltä, hän voi vastaajan tavoin vaatia tulkkausta oikeudenkäynnin ajaksi.

Jos rikos, jota oikeudenkäynti koskee, on aiheuttanut asianomistajalle erityistä raskautta, hän voi saada psykososiaalista ja oikeudellista [oikeudenkäyntiapua](#) prosessuaalisten oikeuksiensa turvaamiseksi.

Asianomistaja voi vaatia korvausta rikoksesta aiheutuneesta vahingosta tai oikeuksiensa loukkaamisesta. Tällaisen yksityisoikeudellisen vaatimuksen tehneestä asianomistajasta käytetään nimitystä [Privatbeteiligter](#). Tässä ominaisuudessa asianomistajalla on myös oikeus vaatia todisteiden vastaanottamista.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 22/06/2018